

4, 428

STANDARDIZACIJA

Bilten

JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

12

DECEMBAR
1967.
BEOGRAD

Izdavač
JUGOSLOVENSKI ZAVOD ZA STANDARDIZACIJU
Beograd, Cara Uroša 54

Odgovorni urednik
Slavoljub Vitorović, dipl. inž.

Urednik za štampu: Dobrinka Čonkin

S A D R Ž A J

	<i>Strana</i>
<i>Studijsko putovanje grupe eksperata zemalja-članica Komiteta za drvo FAO/ECE .....</i>	3
<i>Predlog standarda: Staklene boce. Boca za pivo sa proširenim vratom .....</i>	4
<i>Predlog standarda: Plastične mase. Određivanje sadržaja slobodnih kiselina u neplastificiranom celuloznom acetatu .....</i>	5
<i>Anotacija predloga standarda iz oblasti plastičnih masa .....</i>	6
<i>Predlog standarda: Fotografija. Veličine jedinica pakovanja osetljivih fotografskih materijala .....</i>	7
<i>Anotacije predloga standarda:</i>	
— <i>za metode ispitivanja tehničke hlorovodonične kiseline .....</i>	8
— <i>za metode ispitivanja tehničke sumporne kiseline i oleuma (pušljive sumporne kiseline) .....</i>	8
— <i>iz oblasti droga i lekova .....</i>	8
<i>Izmene i dopune jugoslovenskog standarda za cigarete (JUS E.P2.010) .....</i>	9
<i>Izmene u standardu JUS H.D3.045-VI-1963 — Crni lovački barut .....</i>	9
<i>Međunarodna standardizacija — Priljena dokumentacija .....</i>	11
— <i>Kalendar zasedanja .....</i>	13
<i>Objavljeni jugoslovenski standardi .....</i>	14

STANDARDIZATION

STANDARDIZATION
OCTOBER - 1911
STANDARDIZATION

TABLE I

No.	Description	Quantity
1	...	...
2	...	...
3	...	...
4	...	...
5	...	...
6	...	...
7	...	...
8	...	...
9	...	...
10	...	...
11	...	...
12	...	...
13	...	...
14	...	...
15	...	...
16	...	...
17	...	...
18	...	...
19	...	...
20	...	...

STUDIJSKO PUTOVANJE GRUPE EKSPERATA ZEMALJA-ČLANICA KOMITETA ZA DRVO FAO/ECE

U okviru rada Komiteta za drvo FAO/ECE, a na poziv jugoslovenske vlade, ove godine održano je od 19. do 26. septembra 1967. godine u našoj zemlji studijsko putovanje grupe od 45 uglednih stručnjaka za šumarstvo i drvnu industriju iz sledećih 18 zemalja: Austrije, Belgije, Čehoslovačke, Finske, Francuske, Velike Britanije, Holandije, Italije, Mađarske, Norveške, Poljske, Portugala i Rumunije, kao i Kanade, Kolumbije, Kenije, Kube i Obale Slonovače.

Grupu je predvodio g. Ere Kalkkinen, direktor Odeljenja za drvo FAO/ECE iz Ženeve.

Učesnici su bili stručnjaci iz državne uprave, instituta, poslovnih udruženja i proizvodnih i spoljnotrgovinskih preduzeća navedenih zemalja.

Stručni deo organizacije vrlo uspešno sprovela je Savezna privredna komora, Sekretarijat za šumarstvo i drvnu industriju.

U ime domaćina na ovom studijskom putovanju učestvovali su stručnjaci iz Savezne privredne komore, Šumarskog fakulteta u Beogradu, Saveznog sekretarijata za privredu, Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju i preduzeća Šipad.

Posle prijema u Saveznom sekretarijatu za privredu, u kome je goste primio Luka Petković, pomoćnik saveznog sekretara za privredu, stručna ekskurzija otpočela je obilaskom zelenog pojasa Beograda, kojim upravlja Preduzeće za gazdovanje šumama »Beograd«.

Učesnici ovog studijskog putovanja obišli su prema utvrđenom programu više karakterističnih objekata i pogona širom zemlje kao što su:

— Šumsko-poljoprivredni industrijski kombinat »Spačva« — Vinkovci, sa obilaskom slavonskih hrastovih šuma i pogona za preradu hrastovine i proizvodnju montažnih građevinskih elemenata;

— U Banjaluci, Fabriku celuloze koja svoju proizvodnju zasniva na bukovom drvetu i Kombinat drvne industrije »Vrbas« sa preradom bukovine i pogonom za proizvodnju nameštaja;

— područje četinarskih šuma na Pokljuki Šumskog gospodarstva Bled i Drvno industrijsko preduzeće Bled;

— u Begunjama proizvodnju sportske opreme Kombinata »Elan«;

— u Pivki Drvnu industriju »Javor« sa pogonom šperploča;

— u Ilirskoj Bistrici Tvornicu lesanit ploča;

— stovarište rezane građe i drugih drvnih proizvoda sa mehanizacijom radova Preduzeća za pretovar, uskladištenje i međunarodnu špediciju drveta »Lukadrvo«, Rijeka, kao značajnu sponu na putu od proizvođača do potrošača, i

— Nacionalni park »Plitvička jezera« kao specifično područje gazdovanja zaštitnim šumama.

Na prolazu, učesnicima je bio organizovan i obilazak Postojnske jame, tog prirodnog fenomena Krša svetskog značaja, kao i kraći boravak na Jadranu u Opatiji.

U toku ovog studijskog putovanja i pri obilasku navedenih objekata učesnicima su davani iscrpni stručni podaci i informacije. Sa svoje strane, učesnici su pokazivali živo interesovanje za stanje i razvoj šumarstva i drvne industrije, kao i standardizaciju u ovoj oblasti.

Ovo vrlo uspelo studijsko putovanje čiji je cilj bio da se učesnicima pruži približna slika stanja i razvoja šumarstva i drvne industrije Jugoslavije radi upoznavanja sa osnovnim karakteristikama i dostignućima u toj važnoj grani privrede, bilo je zaključeno završnim sastankom u hotelu na Plitvičkim jezerima.

Predlog br. 7513

Staklene boce
BOCA ZA PIVO SA PROŠIRENIM VRATOM

J U S
B. E6. 021
1967.

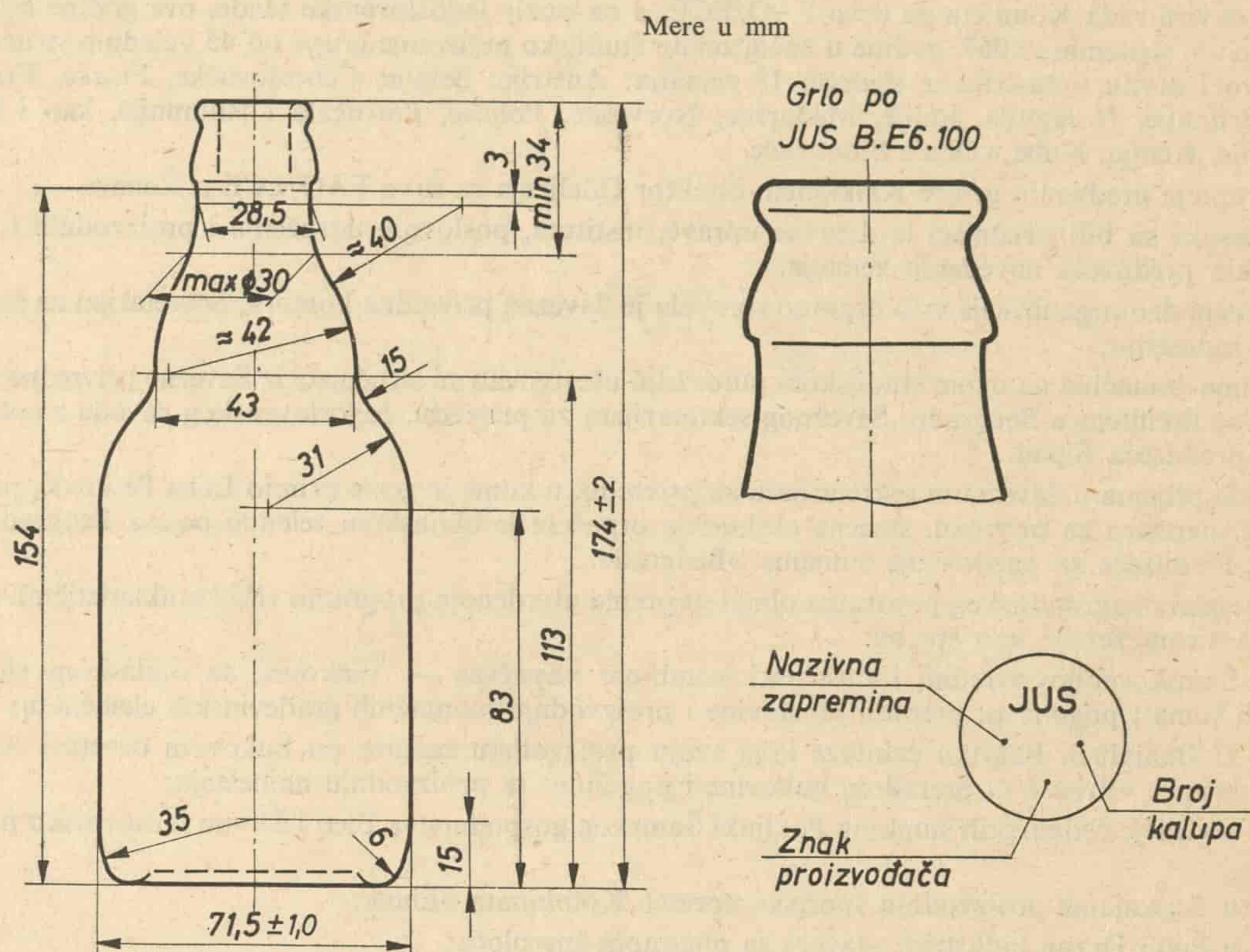
Glass bottles. Bottle for beer with expanded neck

1 Predmet standarda

Ovaj standard propisuje oblik i dimenzije boce za pivo sa proširenim vratom (u daljem tekstu »boca«), izrađene od stakla, sa grlom za zatvaranje krunskim zatvaračima¹.

2 Oblik i dimenzije

2.1 Oblik i dimenzije boce propisani su na slici.

2.2 Nazivna zapremina boce je 0,33 litara. Zapremina boce do vrha je $0,35 \pm 0,015$ litara.

2.3 Masa boce mora da iznosi 285 ± 2 g. Ova težina odgovara nazivnoj zapremini i dimenzijama po ovom standardu, a u skladu je sa današnjim tehničkim dostignućima u industrijskoj proizvodnji ove vrste proizvoda².

3 Materijal

Pivska boca, po ovom standardu, proizvodi se od stakla dobrog kvaliteta, obojena mrko ili zeleno.

¹ Ovaj standard odgovara DIN 6199, maj 1960.

² Dozvoljena je proizvodnja boca manjih težina od 285 ± 2 g, čemu treba težiti, pod uslovom da ukupna visina (174 ± 2 mm), zapremina koja zavisi od standardnih mera, kao i mehaničke osobine takvih boca, ne smeju da odstupaju od propisanih.

4 Mehanička i termička otpornost

- 4.1 Boca mora izdržati hladni unutrašnji pritisak najviše 9 at.
 4.2 Boca mora izdržati bez loma naglu promenu temperature (toplotni udar) za 38,9 °C

5 Proveravanje kvaliteta

Uzimanje uzoraka i ispitivanje boca vrši se po JUS B.H8.010.

6 Označavanje

- 6.1 Boce za pivo, po ovom standardu, nose na dnu boce, sa spoljne strane utisnut znak JUS, oznaku nazivne zapremine, znak proizvođača i broj kalupa (vidi sliku).
 6.2 U tehničkoj i drugoj dokumentaciji i u porudžbinama, boca po ovom standardu označava se oznakom:

Boca za pivo JUS B.E6.021, mrka (ili zelena)

Veza sa drugim standardima

- JUS B.E6.100 — Staklene boce. Grlo za krunski zatvarač
 JUS B.E8.010 — Staklene boce. Uslovi i proveravanje kvaliteta
 JUS M.Z2.900 — Krunski zatvarač za boce

DK 679.51:543.852

Predlog br. 7514

Plastične mase
ODREĐIVANJE SADRŽAJA SLOBODNIH KISELINA
U NEPLASTIFICIRANOM CELULOZnom ACETATU

J U S
G. S1. 520
1967.

Plastics. Determination of free acidity of unplasticized cellulose acetate

Metoda propisana ovim standardom odgovara nacrtu preporuke br. 1273 Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) Tehničkog komiteta za hemiju ISO/TC 47.

1 Predmet standarda

Ovaj standard propisuje metodu za određivanje slobodnih kiselina u celuloznom acetatu koji u sebi ne sadrži omekšivače. Kiselost određena ovom metodom obuhvata kiseline ekstrahovane pomoću vode i kiselost koju daju karboksilne grupe vezane za celulozni acetat. Kiselost koju daju karboksilne grupe obično sačinjava mali deo od ukupne kiselosti.

2 Područje primene

Ova metoda se upotrebljava za ispitivanje neplastificiranih celuloznih acetata koji ne sadrže ostale aditive koji bi mogli uticati na rezultate ispitivanja.

3 Princip metode

Princip metode se sastoji u tretiranju celuloznog acetata vodom, i zatim u titrisanju rastvorom natrijumhidroksida. Slobodne kiseline se izračunavaju i izražavaju u %-mase sirćetne kiseline koja se sadrži u celuloznom acetatu.

4 Laboratorijski pribor

- Za ovo određivanje upotrebljava se sledeći laboratorijski pribor:
- staklena boca zapremine 250 ili 300 ml, snabdevena brušenim zapušačem;
  - graduisani cilindar zapremine 250 ml, sa podelom na 2 ml;
  - bireta zapremine 25 ml, sa podelom na 0,05 ml, zaštićena od dejstva ugljendioksida pomoću cevi koja je ispunjena smešom kalcijumhidroksida i natrijumhidroksida;

5 Potrebni reagensi

Za određivanje slobodnih kiselina u neplastificiranom celuloznom acetatu upotrebljavaju se sledeći reagensi čistoće »pro analysi«:

- natrijumhidroksid, (NaOH) standardni rastvor 0,01 n;
- fenolftalein, 0,1%-ni rastvor u etanolu;
- destilisana voda, sveže prokuvana, radi uklanjanja ugljendioksida i zatim ohlađena.

6 Priprema uzorka

Uzorak celuloznog acetata mora biti u obliku granula čije su dimenzije jednake ili manje od 0,07 cm; u slučaju potrebe uzorak se mora samleti.

7 Postupak

U staklenoj boci se izmeri 10 g celuloznog acetata ili više, zavisno od sadržaja kiselosti u uzorku, sa tačnošću od 0,01 g. Doda se 150 ml destilisane vode izmerene pomoću graduisanog cilindra zapremine 250 ml, začepi boca brušenim zaptivačem i ostavi da stoji na temperaturi između 20 i 27 °C oko 3 sata, pri čemu se mora mešati 5 minuta svakih 30 minuta, ili se neprekidno meša 1 sat. Zatim se titriše rastvorom natrijumhidroksida, upotrebljavajući fenolftalein kao indikator. Titriranje rastvorom natrijumhidroksida mora se izvršiti brzo, da bi se na taj način izbegla saponifikacija celuloznog acetata i apsorpcija ugljendioksida iz vazduha.

Potrebno je uraditi slepu probu, unošenjem 150 ml destilisane vode u bocu, posle čega se ostavi da stoji 3 sata ili meša 1 sat na isti način kao i pri ispitivanju uzorka, na temperaturi između 20 i 27 °C. Zatim se titriše 0,01 n rastvorom natrijumhidroksida, uz indikator fenolftalein.

Za svaki uzorak treba izvršiti dva određivanja. Ako se rezultati dobijeni iz dva određivanja razlikuju više od 10% njihove prosečne vrednosti ispitivanje se mora ponoviti.

8 Izračunavanje rezultata

Sadržaj slobodnih kiselina, izražen u g sirćetne kiseline na 100 g celuloznog acetata, izračunava se pomoću sledećeg obrasca:

$$\text{Sadržaj slobodnih kiselina} = \frac{(a-b) \times 0,06}{m} \%$$

gde je:

a = broj ml 0,01 n rastvora natrijumhidroksida utrošenih za titraciju;

b = broj ml 0,01 n rastvora natrijumhidroksida utrošenih za titraciju slepe probe;

m = masa uzorka suvog celuloznog acetata, u g.

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA IZ OBLASTI PLASTIČNIH MASA

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. april 1968.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju sledeći jugoslovenski standard:
Predlog br. 7515 Plastične mase. Nazivi i definicije izraza u

oblasti polimerizacije i plastičnih materijala **JUS G.C0.014**

Navedeni predlog kao i predlog JUS G.S1.520 — Plastične mase. Određivanje slobodne kiselosti u neplastificiranom celuloznom acetatu, koji je objavljen u celini u ovom biltenu, umnoženi su i dostavljeni na mišljenje preduzećima i ostalim zainteresovanim institucijama. Interesenti koji ove predloge nisu dobili mogu se naknadno obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, pošt. fah 933).

Predlog br. 7516

Fotografija
VELIČINE JEDINICA PAKOVANJA
OSETLJIVIH FOTOGRAFSKIH MATERIJALA

J U S
H. JO. 100
1967.

Quantity packaging of sensitized photographic materials

Ovaj standard je usklađen sa preporukom Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO R 425, objavljenom marta 1965. godine.

1 Predmet standarda

1.1 Ovaj standard propisuje veličine jedinica pakovanja osetljivih fotografskih materijala u zavisnosti od njihovih formata.

1.2 Propisima u ovom standardu obuhvaćeni su sledeći osetljivi fotografski materijali:

- fotografski papiri (tanji i deblji) za opštu upotrebu;
- filmovi crno-beli i u boji, za opštu upotrebu;
- filmovi rendgenski, medicinski i industrijski;
- filmovi za potrebe zubarstva;
- filmske ploče i
- »slajd« (engl. slide) ploče.

2 Veličine jedinica pakovanja

2.1 Osetljivi fotografski papiri, tanki i debeli

I — formati 13 cm × 18 cm isporučuju se u jedinicama pakovanja čije veličine mogu da iznose:

25; 100; 250; 500; i 1000 listova

II — formati veći od 13 cm × 18 cm isporučuju se u jedinicama pakovanja čije veličine mogu da iznose:

10; 25; 50; 100; 250; 500 i 1000 listova

Proizvođači mogu pri zameni ambalaže sa najmanje jedinice pakovanja (10 listova), preći na veću, treću po veličini jedinicu pakovanja koja je napred propisana (50 listova).

2.2 Filmovi, uključujući crno-bele, filmovi u boji za opštu upotrebu, kao i filmovi za grafičke potrebe

Formati svih veličina isporučuju se u jedinicama pakovanja čije veličine mogu da iznose:

10; 25; ili 100 listova

2.3 Filmovi rendgenski

I Medicinski i industrijski rendgenski filmovi u formatima svih veličina isporučuju se u jedinicama pakovanja čije veličine mogu da iznose:

25; 50; 75* ili 100** listova

Primedba: * Jedinice pakovanja koje sadrže 75 listova rendgenskih medicinskih i industrijskih dvoslojnih filmova isporučuju se sa umetnutim papirom za zaštitu.

** Jedinice pakovanja koje sadrže 100 listova rendgenskih medicinskih jednoslojnih filmova isporučuju se sa umetnutim papirom za zaštitu, a jedinice pakovanja koje sadrže 100 listova rendgenskih medicinskih dvoslojnih filmova isporučuju se bez umetnutog papira.

II Filmovi za potrebe zubarstva u formatima svih veličina isporučuju se u jedinicama pakovanja čije veličine mogu da iznose:

25; 50 ili 150 filmova

Ovi filmovi u ambalaži mogu da budu upakovani u parovima ili pojedinačno.

2.4 Ploče

I Ploče svih formata za foto-mehaničku reprodukciju isporučuju se u jedinicama pakovanja čije veličine mogu da iznose:

2; 4; 6 ili 12 komada

II Slajd (engl. »slide«) ploče isporučuju se u jedinicama pakovanja čije veličine mogu da iznose 12 ili 36 komada.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
ZA METODE ISPITIVANJA TEHNIČKE HLOROVODONIČNE
KISELINE**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. april 1968.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi standarda za metode ispitivanja hemijskog sastava tehničke hlorovodonične kiseline:

Predlog br. 7517	Ispitivanje tehničke hlorovodonične kiseline. Određivanje ukupne kiselosti	JUS H.B8.001
Predlog br. 7518	„ Određivanje koncentracije hlorovodonične kiseline merenjem gustoće	JUS H.B8.002
Predlog br. 7519	„ Određivanje sadržaja sulfata	JUS H.B8.003
Predlog br. 7520	„ Određivanje sadržaja sulfatnog pepela	JUS H.B8.004
Predlog br. 7521	„ Određivanje sadržaja oksidacionih i redukcionih materija	JUS H.B8.005
Predlog br. 7522	„ Određivanje sadržaja gvožđa	JUS H.B8.006

Navedeni predlozi su pripremljeni na bazi podataka iz nacrtu međunarodnih preporuka br. 1174 do 1179 Tehničkog komiteta za hemiju ISO/TC 47.

Zainteresovana preduzeća i institucije koje nisu dobile navedene predloge mogu ih naknadno pribaviti ako se obrate na adresu Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju (Beograd, pošt. pregr. 933).

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
ZA METODE ISPITIVANJA TEHNIČKE SUMPORNE KISELINE I OLEUMA
(PUŠLJIVE SUMPORNE KISELINE)**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. april 1968.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi standarda za metode ispitivanja hemijskog sastava tehničke sumporne kiseline i oleuma (pušljive sumporne kiseline):

Predlog br. 7523	Ispitivanje tehničke sumporne kiseline i oleuma. Određivanje ukupne kiselosti i izračunavanje sadržaja SO ₃ u oleumu	JUS H.B8.007
Predlog br. 7524	„ Određivanje sadržaja SO ₂	JUS H.B8.008
Predlog br. 7525	„ Određivanje ostatka posle žarenja..	JUS H.B8.009
Predlog br. 7526	„ Određivanje sadržaja ukupnog azota	JUS H.B8.010
Predlog br. 7527	„ Određivanje sadržaja gvožđa	JUS H.B8.011
Predlog br. 7528	Ispitivanje tehničke sumporne kiseline. Određivanje koncentracije sumporne kiseline merenjem gustoće	JUS H.B8.012

Navedeni predlozi su pripremljeni na bazi podataka iz nacrtu međunarodnih preporuka br. 1180 do 1185 Tehničkog komiteta za hemiju ISO/TC 47.

Zainteresovana preduzeća i institucije koje nisu dobile navedene predloge mogu ih naknadno pribaviti ako se obrate na adresu Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju (Beograd, pošt. fah 933).

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI DROGA I LEKOVA**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. april 1968.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 7529	Sanitetski materijal — Alginat masa za otiske	JUS H.H2.819
Predlog br. 7530	Sanitetski materijal — Akrilatni zubi	JUS H.H2.820
Predlog br. 7531	Sanitetski materijal — Vosak za modeliranje	JUS H.H2.821

Predlozi su posebno štampani i poslani zainteresovanim preduzećima, ustanovama i organizacijama.

Interesenti koji ove predloge ne budu primili mogu da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, pošt. fah 933) da im predlozi budu naknadno dostavljeni.

**IZMENE I DOPUNE
JUGOSLOVENSKOG STANDARDA ZA CIGARETE (JUS E.P2.010)**

1) U jugoslovenskom standardu Cigarete. Opšte odredbe — JUS E.P2.010, koji je donesen Rešenjem o jugoslovenskom standardu iz oblasti prerade duvana (»Službeni list SFRJ«, br. 13/65, 40/65. i 26/66), tačka 5.19 menja se i glasi:

Receptura duvanske mešavine mora biti određena od strane proizvođača, s tim da duvanska mešavina sadrži najmanje:

	U procentu od kvalitetnih grupa		
	I	I/II i II	IIIa i IIIb
1) Orijentalni aromatični tip duvana (sorte: »jaka«, »džebel« i »prilep«)	50	35	20
Od toga:			
1. i 2. klasa	30	15	5
3. klasa	20	20	15
2) Hercegovački, virdžinija i orijentalni dopunski tip duvana (sorte: »ravnjak«, »svetla virdžinija«, »jaka«, »džebel«, »prilep«, »bajina bašta« i »otlja«)	30	20	10
Od toga:			
1. i 2. klasa	15	5	—
3. klasa	15	15	10

Posle tačke 7.29 dodaje se nova tačka 7.30 koja glasi:

»Utrošak duvanske mešavine propisane u tački 5.19 ovog standarda proverava se na sledeći način:

1) utvrđuju se stvarno utrošene količine, vrednost tih količina i prosečne nabavne cene duvana po robnim tipovima i klasama koje su propisane kao deo recepture duvanskih mešavina po tački 5.19 ovog standarda;

2) obračunavaju se količine duvana po robnim tipovima i klasama, koje je fabrika trebala utrošiti za proizvedene količine preradevina (u kilogramima), primenom tačke 5.19 ovog standarda, kao i ukupna vrednost ovog duvana po prosečnim nabavnim cenama utvrđenim u odredbi pod 1 ove tačke;

3) upoređuje se vrednost stvarno utrošenog duvana iz odredbe 1 ove tačke, sa obračunatom vrednošću propisanog dela duvanskih mešavina iz odredbe pod 2 ove tačke.

2. Rešenje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju za pomenute izmene i dopune broj 07—2825/1 od 25. aprila 1967. godine objavljeno je u »Službenom listu SFRJ«, br. 19/67. U ovom Službenom listu (br. 19/67) pogrešno je odštampano u tač. 1 rešenja da se menja tačka 5.9, a treba da se menja tačka 5.19.

**IZMENE U STANDARDU JUS H.D3.045-VI-1963
CRNI LOVAČKI BARUT**

Na osnovu ukazane potrebe i današnjeg činjeničnog stanja u industrijskoj proizvodnji crnog lovačkog baruta, neophodno je izvršiti sledeće izmene:

Na strani 5. ovog standarda stoji:

»7.1 Crni lovački barut se pakuje i isporučuje u kesicama od natronpapira ili plastičnih materija, u neto težinama 250, 500 i 1000 p, koje se stavljaju u kartonske kutije u neto težini od 1 kp, a kutije u drvene sanduke. Bruto težina sanduka iznosi približno 30 kp.

7.2 Pakovanja u sanducima mogu biti sledeća:

- 25 kp neto (25 kesica po 1000 p, odnosno 25 kutija),
- 20 kp neto (40 kesica po 500 p, odnosno 20 kutija),
- 20 kp neto (80 kesica po 250 p, odnosno 20 kutija).«

menja se i glasi:

»7.1 Crni lovački barut se pakuje i isporučuje u kesicama od plastičnih materija u neto težinama 250, 500 i 1000 p, koje se stavljaju u kartonske ili slične kutije u neto težinama 250, 500 i 1000 p, a kutije u drvene sanduke.

7.2 Pakovanja mogu biti sledeća:

- 25 kp neto (25 kutija po 1000 p), 33 kp bruto,
- 20 kp neto (40 kutija po 500 p), 33 kp bruto,
- 20 kp neto (80 kutija po 250 p), 36 kp bruto.«

Sve ostalo ostaje nepromenjeno.

Ova izmena stupa odmah na snagu.

Umoljavaju se imaooci ovog sandarda da u svoj primerak unesu gore navedene izmene.

O B A V E Š T E N J E

Obaveštavamo sve korisnike da Jugoslovenski zavod za standardizaciju otvara od 1. januara 1968. godine specijalizovanu prodavnicu svojih publikacija i to: jugoslovenskih standarda, časopisa „Standardizacija“ i drugih izdanja.

Prodavnica se nalazi u ul. Kneza Miloša br. 16 u Beogradu.

Sve porudžbine treba upućivati na sledeću adresu:

JUGOSLOVENSKI ZAVOD ZA STANDARDIZACIJU

Beograd, ul. Kneza Miloša br. 16

Poštanski fah br. 933

Žiro račun br. 608-3-30-10.

Iz Jugoslovenskog zavoda
za standardizaciju

MEĐUNARODNA STANDARDIZACIJA PRIMLJENA DOKUMENTACIJA

Pregled važnijih dokumenata koje je Jugoslovenski zavod za standardizaciju primio od Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

Ova dokumentacija predstavlja pojedine faze rada, čiji je krajnji cilj donošenje međunarodnih preporuka sa područja standardizacije.

Preporučuje se zainteresovanima da koriste ovu dokumentaciju uvidom u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju ili putem izrade fotokopija ili mikro-filmova, a po posebnom pismenom traženju, uz obavezu plaćanja troškova foto- ili mikro-filmske reprodukcije.

ISO/TC 2 — Vijci, navrtke i pribor

Predlozi preporuka ISO:

br. 1277 — »Preporuka ISO/R 288-1963 — Dodatak. Krunaste navrtke. Metrička serija prečnika navoja 42 do 100 m« (rok za primedbe 1. I 1968),

br. 1297 — »Mehaničke osobine elemenata za pričvršćivanje. II deo. Navrtke« (rok za primedbe 1. I 1968),

br. 1298 — »Mehaničke osobine elemenata za pričvršćivanje. III deo. Označavanje vijaka i navrtki« (rok za primedbe 1. I 1968).

ISO/TC 34 — Poljoprivredni prehrambeni proizvodi

Predlozi preporuka ISO:

br. 1234 — »Žitarice. Uzimanje uzoraka« (rok za primedbe 1. I 1968),

br. 1235 — »Mahunjače. Uzimanje uzoraka« (rok za primedbe 1. I 1968),

br. 1236 — »Žitarice i mahunjače. Metoda otkrivanja prisustva parazita pomoću X-zrakova« (rok za primedbe 1. I 1968),

br. 1237 — »Mirođije i začini. Zrno slačice. Specifikacija« (rok za primedbe 1. I 1968),

br. 1238 — »Mirođije i začini. Paprika sa Jamajke. Cela i u prahu. Specifikacije« (rok za primedbe 1. I 1968).

ISO/TC 41 — Remenice i remenje (uključivši klinasto remenje)

Preporuka ISO:

br. 583 — »Tolerancije ukupne debljine konvejskih traka i debljine zaštitnog sloja«

ISO/TC 54 — Etarska ulja

Predlog preporuke ISO

br. 1342 — »Etarsko ulje ruzmarina« (rok za primedbe 1. I 1968)

ISO/TC 72 — Tekstilne mašine i pomoćni uređaji

Preporuke ISO:

br. 568 — »Ramovi za jedan ili dva reda ničanica«.

br. 569 — »Ramovi za ničanice. Mere ramova u zavisnosti od koraka niti«

br. 570 — »Šipke za nizanje ničanica. Mere«.

ISO/TC 82 — Rudarstvo

Predlog preporuke ISO:

br. 1293 — »Geološke oznake i simboli za prikazivanje na kartama i planovima. III deo: Prikazivanje magmatskih stena«.

IEC/TC 2 — Rotacione mašine

IEC publikacije 72-1: Glavne mere i nazivne snage električnih mašina. Prvi deo. Električne mašine za učvršćivanje pomoću šapa sa visinama osovine između 56 i 315 mm. Četvrto izdanje, 1967. Cena 21.— šv. fr. IEC publikacija 72-2: Glavne mere i nazivne snage električnih mašina. Drugi deo. Glavne mere prirubnica. Četvrto izdanje, 1967.

Cena 13.— šv. fr.

- IEC/TC 3 — Grafički simboli**
IEC publikacija 117-1, dopuna br. 2:
Preporučeni grafički simboli.
Cena 4,50 šv. fr.
- IEC/TC 12 — Radio-komunikacije**
IEC publikacija 215-2, I izdanje, 1967. god.
Sigurnosni propisi koji se primenjuju na
radio-otpreme materijale. Deo drugi: me-
tode ispitivanja. Cena: 28.— šv. fr.
- IEC/TC 13 — Merni instrumenti**
IEC publikacija 217: Elektronski voltmetri.
Prvo izdanje, 1967. Cena 45.— šv. fr.
- IEC/TC 14 — Transformatori**
IEC publikacija 76: Energetski transforma-
tori — Drugo izdanje, 1967.
Cena 90.— šv. fr.
- IEC/TC 15 — Izolacioni materijali**
IEC publikacija 247: Preporučena ćelija za
merenje otpornosti izolacionih tečnosti i
postupci čišćenja ćelija. Prvo izdanje, 1967.
Cena 7,50 šv. fr.
- IEC/TC 22 — Usmerači**
IEC publikacija 84 B: Dopuna publikacije 84
izdanja 1957. Prvo izdanje, 1967.
Cena 33.— šv. fr.
- IEC/TC 27 — Električno grejanje**
IEC publikacija 240: Karakteristike izvora
infracrvenog zračenja za grejanje. Prvo
izdanje, 1967. Cena 7,50 šv. fr.
- IEC/TC 29 — Elektroakustika**
Izmena br. 1, avgust 1967, publikacije 98,
II izdanje, 1964. god.: presovane gramo-
fonske ploče i uređaji za reprodukciju.
Cena 1,50 šv. fr.
- IEC/TC 39 — Elektronske cevi**
Preporuka merenja električkih karakteristika
magnetrona. Preporuka merenja električkih
karakteristika oscilatorskih klistrona male
snage.
Oba predloga preporuke upućena su na
glasanje po šestomesečnom pravilu. Rok za
glasanje je 1. III 1968.
- IEC/TC 40 — Kondenzatori i otpornici za telekomunikacije**
Preporuka za stabilne metalne otpornike
tipa 1. Deo treći. Posebni standardi.
Gore navedene preporuke upućene su na
glasanje po šestomesečnom pravilu. Rok za
glasanje je 31. I 1968.
Zapisnik podkomiteta 40 A sa sastanka
održanog u Pragu 11. i 12. jula 1967. god.
- IEC/TC 47 — Poluprovodničke naprave**
— Preporuka opštih principa mernih me-
toda. Tranzistori — šum.
- Preporuka standardizovanja veze između
navoja i heksagona za naprave sa heksa-
gonalnim podnožjem i završetka sa
navojem.
- Preporuka opštih principa mernih me-
toda. Tranzistori. Metode referentnog
merenja.
- Svi predlozi su na glasanju po šestomesečnom
pravilu. Rok za glasanje je 15. III 1968.
- Preporuka revizije publikacije CEI 147-1.
Na glasanju po šestomesečnom pravilu.
Rok za glasanje je 1. mart 1968.
- Preporuka graničnih vrednosti i glavnih
karakteristika. Granične vrednosti di/dt
za tiristore snage.
- Preporuka nomenklature, definicija i
slovnih simbola — Revizija IEC publi-
kacije 147-1.
- Preporuka opštih principa za merenje —
Referentne naponske diode i diode za
regulisanje napona.
- Preporuka graničnih vrednosti i glavnih
karakteristika. Tranzistori sa zajedničkom
otpremnom montažom.
- Preporuka spiska napona za napone
male snage.
- Preporuka za mikroelektroniku — Inte-
grisana strujna kola: vreme prebacivanja.
- Preporuka merne metode: statičke karak-
teristike jedne logične binarne jedinice.
- Preporuka mehaničke standardizacije —
Mere poluprovodničkih naprava.
- Preporuka za kod u bojama za izvode
dioda i tiristora.
- Preporuka nomenklature, definicija i
slovnih simbola tunelskih dioda.
- Preporuka nomenklature, definicija i
slovnih simbola naprava sa Helovim
dejtvom.
Preporuka temperature referentne tačke
tiristora.
- Preporuka za dužinu izvoda tranzistora
sa žičanim izvodima na podnožju.
- Gore navedene preporuke upućene su na
glasanje po šestomesečnom pravilu. Rok za
glasanje je 15. III 1968. god.
- IEC/TC 51 — Feromagnetni materijali**
IEC publikacija 226, I izdanje, 1967. god.
Mere feritnih jezgara u obliku krsta (X jez-
gra). Cena: 15.— šv. fr.
IEC publikacija 133, II izdanje, 1967. god.
Mere feromagnetnih jezgara.
Cena 12.— šv. fr.

KALENDAR ZASEDANJA

tehničkog komiteta, potkomiteta i drugih organa međunarodnih organizacija: Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

U ovoj rubrici objavljujemo nova sazvana i planirana zasedanja, prema informacijama iz žurnala ISO. Podaci o planiranim zasedanjima pod 2. su informativni; datumi i mesta ovih zasedanja biće objavljeni naknadno u tački 1 kalendara.

Zainteresovana preduzeća, organizacije i ustanove, koje žele da na svoj teret pošalju svoje stručnjake na neko od ovih zasedanja, treba da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša br. 54) radi dobijanja potrebnih obaveštenja i uputstava.

Za učešće na zasedanju ISO i IEC potrebno je pismeno ovlašćenje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, pošto je JZS u tim organizacijama učlanjen u ime naše zemlje.

I Sazvana zasedanja

1967.

5—6. XII	Pariz	ISO/TC 5/SC 5	— Cevi i fitinzi/fitinzi (izuzev od livenog gvožđa)
11. i 12. XII	London	ISO/TC 86	— Rashladni uređaji

1968.

20. I	London	ISO/TC 24/SC 1	— Sita, određivanje granulometrijskog sastava sejanjem i drugim metodama / laboratorijska sita
23. I	London	ISO/TC 24/SC 3	— Sita, određivanje granulometrijskog sastava sejanjem i drugim metodama / industrijska sita
25—26. I	London	ISO/TC 24/SC 2	— Sita, određivanje granulometrijskog sastava sejanjem i drugim metodama / Kontrolno sejanje i mašine
18—19. III	Pariz	IEC/SC 46 C	— Kablovi i žice za niske frekvencije
18—21. III	Pariz	IEC/SC 60 B	— Vizuelno registrovanje
18. i 22. III	Pariz	IEC/TC 60	— Registrovanje zvuka i slike
18—30. III	Pariz	IEC/TC 22	— Usmerači
18—30. III	Pariz	IEC/SC 22 B	— Usmerači sa poluprovodnikom
25—30. III	Pariz	IEC/SC 22 E	— Jednosmerna napajanja stabilizovana elektronskim putem
29. III do 6. IV	Štokholm	IEC/TC 50	— Osnovna klimatska i mehanička ispitivanja
		IEC/SC 50 A	— Udari i vibracije
		IEC/SC 50 B	— Klimatska ispitivanja
13—15. V	Baden-Baden	IEC/TC 62	— Uređaji sa X-zracima za upotrebu u medicinske svrhe

II Planirana zasedanja

22—26. IV	Nojšatel (Švajcarska)	ISO/TC 94/SC 9	— Lična zaštitna sredstva / Zaštitna odeća i oprema / Nezapaljiva odeća
23—26. IV	Holandija	ISO/STACO	— Stalan komitet za proučavanje naučnih principa standardizacije
13—17. V	Štokholm	IEC/TC 55	— Rezana drvena građa

OBJAVLJENI JUGOSLOVENSKI STANDARDI

»Službeni list SFRJ«, br. 31/67. od 19. jula 1967. godine

1 pr. n. din.

JUS N.C2.031 1967.	— Gajtani izolovani termoplastičnim masama. Opšti tehnički propisi. . . .	9,50
JUS N.C2.330 1967.	— Priključni gajtan, otporan prema vlazi, TG 30	3,50
JUS N.C2.331 1967.	— Priključni gajtan sa upredenim paricama, otporan prema vlazi, TG 31	3,50
JUS N.C2.340 1967.	— Priključni gajtan, otporan prema prskajućoj vodi, TG 40	3,50
JUS N.C2.341 1967.	— Priključni gajtan sa upredenim paricama, otporan prema prskajućoj vodi, TG 41	3,50
JUS N.C2.380 1967.	— Gajtan za telekomunikacione aparate, otporan prema vlazi, TG 80	3,50
JUS N.C2.390 1967.	— Gajtan za telekomunikacione aparate, otporan prema prskajućoj vodi, TG 90	3,50
JUS N.C2.395 1967.	— Gajtan za telekomunikacione aparate, otporan prema vlazi, TG 95	3,50

Navedeni jugoslovenski standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. I 1968.

JUS N.C6.000 1967.	— Kablovi za radio-frekvencije: Definicije i objašnjenja	4,50
JUS N.C6.001 1967.	— „ Zahtevi za provodnike i dielektrik	4,50
JUS N.C6.002 1967.	— „ Metode merenja srednje karakteristične impedanse (Z_m) i relativne brzine prostiranja	3,50
JUS N.C6.003 1967.	— „ Specifični otpor unutrašnjeg (i_h) provodnika i otpor izolacije	2,50
JUS N.C6.004 1967.	— „ Ispitivanje dielektričke čvrstoće jezgra kabla	2,50
JUS N.C6.005 1967.	— „ Ispitivanje kontinualnosti srebrne prevlake na unutrašnjim provodnicima	3,50
JUS N.C6.006 1967.	— „ Ispitivanje dielektričke čvrstoće omotača kabla	3,50
JUS N.C6.007 1967.	— „ Ispitivanje dielektričke čvrstoće omotača kabla metodom pražnjenja (korona)	6,50
JUS N.C6.008 1967.	— „ Merenje kapaciteta i kapacitivne nesimetrije	2,50
JUS N.C6.009 1967.	— „ Metode ispitivanja jednoobraznosti efektivne karakteristične impedanse (Z_e)	4,50
JUS N.C6.010 1967.	— „ Metode ispitivanja jednoobraznosti lokalne karakteristične impedanse (Z_x)	3,50
JUS N.C6.011 1967.	— „ Metode merenja slabljenja	4,50
JUS N.C6.015 1967.	— „ Ispitivanje stabilnosti kapaciteta pri promeni temperature kabla	2,50

		1 pr. n. din.
JUS N.C6.016 1967.	— „ Ispitivanje stabilnosti slabljenja pri promeni temperature kabla	2,50
JUS N.C6.017 1967.	— „ Ispitivanje termičke stabilnosti kablova usled izlaganja krajnjim temperaturama	4,50
JUS N.C6.018 1967.	— „ Ispitivanje deformacije dielektrika	2,50

Navedeni jugoslovenski standardi primenjuju se od 1. I 1968.

»Službeni list SFRJ«, br. 32/67. od 26. VII 1967. godine

JUS N.R2.001 1967.	— Papirni kondenzatori za jednosmernu struju. Definicije i opšte odredbe	5,50
JUS N.R2.002 1967.	— Papirni kondenzatori za jednosmernu struju. Tehnički uslovi i ispitivanja	16.—

Navedeni jugoslovenski standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. I 1968. godine.

»Službeni list SFRJ«, br. 34/67. od 9. VIII 1967. godine

JUS H.G2.015 1967.	— Čiste hemikalije. Natrijum acetat kristalni	7.—
JUS H.G2.030 1967.	— „ Bakarsulfat kristalni	6,50
JUS H.G2.067 1967.	— „ Srebronitrat	5,50
JUS H.G2.094 1967.	— „ Aluminijumhlorid, bezvodni	4,50
JUS K.C1.020 1967.	— Željeznički gornji stroj. Šine mase preko 20 kg/m. Tehnički uslovi za izradu i isporuku	9,50
JUS C.H3.011 1967.	— Čelične oplastene elektrode za elektrolučno ručno zavarivanje	13.—
JUS G.C7.001 1967.	— Proizvodi od gume i plastičnih masa. Materijali sa ćelijama Definicije i opšta podela	4,50
JUS G.S2.410 1967.	— „ Određivanje prividne gustoće (gustoće materije sa ćelijama)	3,50
JUS G.B1.231 1967.	— Gotova koža. Meka odevna napa	3,50
JUS M.G0.220 1967.	— Ispitivanje mašina alatki Ispitivanje tačnosti jednostubnih ekscentar-presa	7.—
JUS M.G0.221 1967.	— „ Ispitivanje tačnosti dvostubnih ekscentar-presa	5,50
JUS M.G0.620 1967.	— „ Ispitivanje tačnosti jednostubnih ekscentar-presa. Obrazac zapisnika ispitivanja	6,50
JUS M.G0.621 1967.	— „ Ispitivanje tačnosti dvostubnih ekscentar-presa. Obrazac zapisnika ispitivanja	5,50
JUS M.G0.144 1967.	— „ Ispitivanje tačnosti odvalnih glodala	11.—
JUS M.G0.160 1967.	— „ Ispitivanje tačnosti horizontalnih bušilica i glodalica sa čvrstim vretenikom	7,50
JUS M.G0.161 1967.	— „ Ispitivanje tačnosti horizontalnih bušilica i glodalica sa čvrstim stubom i pokretnim stolom	9,50
JUS M.G0.544 1967.	— „ Ispitivanje tačnosti odvalnih glodalica. Obrazac zapisnika ispitivanja	6,50
JUS M.G0.560 1967.	— „ Ispitivanje tačnosti horizontalnih bušilica i glodalica sa čvrstim vretenikom. Obrazac zapisnika ispitivanja	5,50
JUS M.G0.561 1967.	— „ Ispitivanje tačnosti horizontalnih bušilica i glodalica sa čvrstim stubom i pokretnim stolom. Obrazac zapisnika ispitivanja	6,50

Navedeni jugoslovenski standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. I 1968. godine.

Izdavač: **Jugoslovenski zavod za standardizaciju** — Cara Uroša 54 — Beograd, telefon broj 26-461.

Odgovorni urednik: Slavoljub Vitorović, dipl. inž.

Cena pojedinom primerku n. din. 10.—. Godišnja pretplata n. din. 80. — Pretplatu slati neposredno na adresu prodavnice Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Beograd, ul. Kneza Miloša br. 16, pošt. fah br. 933 ili na žiro račun br. 608-3-30-10.

Štampa: Beogradski grafički zavod — Beograd

41

428/1967

700015033,12

COBISS 0